

Overweging 28ste zondag door het jaar
9 oktober 2022

Zoals u misschien weet,
werk ik drie dagen in de week op de Pabo in Breda.
Ik mag daar de studenten begeleiden
bij de ontwikkeling van hun persoonlijke professionele identiteit.
Afgelopen week had ik een les over heiligen.
In die les kwam onder andere Lourdes ter sprake.
We spraken over Bernadette,
Over de bron die er is ontstaan,
Over het bad waar mensen met verschillende kwalen
zich laten onderdompelen, in de hoop op genezing.
Meerdere studenten gaven aan dat ze het moeilijk vinden
om in die wonderen te geloven.

Dat zou ook ons gevoel kunnen zijn
bij het horen van de schriftlezingen van vandaag.
In de twee lezingen komen mensen voor met melaatsheid
en in alle twee de verhalen
genezen deze mensen van hun melaatsheid.
De vraag: hoe kan dit nou?
is op zich geen gekke vraag.

Aan mijn studenten in Breda
vertelde ik het verhaal van twee jongen mensen
die een zoontje van twee jaar hadden,
maar hun zoontje was ongeneeslijk ziek.
Dit jonge stel is met hun zoontje naar Lourdes gegaan.
Enige tijd na hun bezoek is hun zoontje gestorven.
Toch spreken de vader en moeder van een wonder.
Want in Lourdes hebben ze troost gevonden,
ze hebben hun enorme angst en verdriet
bij Maria kunnen leggen.
Ze hebben berusting gevonden
en daarmee ruimte om met deze situatie
en met het enorme verdriet
te kunnen leven.

Dat is in mijn ogen een krachtig wonder.
Een wonder dat misschien ook te vinden is

in de lezingen van vandaag.

In de eerste lezing betreft het Naäman.

Hij geneest van zijn melaatsheid.

Dit gebeurt nadat hij zich zevenmaal onderdompelde in de Jordaan.

Het getal zeven en de rivier de Jordaan

kunnen ons misschien helpen bij het zoeken

naar een verdieping van het wonder in dit verhaal.

Een wonder dat ook aan ons kan gebeuren,

zonder dat we daarvoor letterlijk melaats hoeven te zijn.

Bij het lezen van deze verhalen over melaatsheid

vroeg ik me af

wat melaatsheid in onze tijd zou kunnen betekenen...

Misschien kunnen we het genezen zijn van melaatsheid

vertalen naar 'goed in je vel zitten.'

Daar is in onze tijd veel aandacht voor.

Maar wat als je letterlijk niet goed in je vel zit?

Wat als je lichaam je vreemd voelt?

Ik moet daarbij denken aan mijn oma.

Ze was op haar drieëntachtigste enkele malen gevallen.

Mijn ooms en tantes drongen er bij mijn oma op aan

dat ze voortaan maar met een stok moest lopen

(een rollator was toen nog niet bekend).

Mijn oma reageerde heel boos

met de voor mij onvoorstelbare opmerking:

"Ik ga niet met een stok lopen,

dat is voor oude mensen..."

Ik vond als zestienjarige dat mijn oma al best wel oud was.

Maar zelf zag ze dit heel anders.

In haar hoofd was ze veel jeugdiger

dan wat haar lichaam liet zien.

Haar leeftijd klopte niet bij hoe zij zich blijkbaar voelde.

Dat hoe jij eruitziet

en hoe jij je voelt kunnen botsen

komt ook op een andere manier voor.

Bij mensen die transgender zijn

bij wie hun uiterlijk, hun lichaam

niet overeen komt met hoe ze zich voelen.

In de christelijke traditie
speelt het lichaam een belangrijke rol.
Kerst is het feest van de menswording.
Het woord is vleesgeworden, lezen we bij Johannes.
In de mens Jezus,
kunnen we ontdekken wat het plan van God
met ons mensen is.

Met Pasen vieren we de opstanding van Jezus uit de dood.
Het graf is leeg,
het lichaam is weg.
Toch wordt hij gezien, meerdere keren zelfs.
Maar wat hebben ze gezien?
want hij werd nooit direct herkend.
Pas in zijn daden wordt hij herkend.

Iedere zondag vieren we Pasen.
We ontmoeten de Heer
in het breken en delen van brood en wijn;
Lichaam en bloed van Christus.
En met de woorden van Augustinus
herinneren we ons iedere keer
dat we zijn wat we ontvangen: het lichaam van Christus.

Wij zijn het lichaam van Christus.
Dat is een mysterie en een opdracht.
Door de kracht van de gave van de Geest worden we gesterkt,
worden we in onze kracht gezet,
om helemaal vrij voor die opdracht te gaan.
We leven als mensen met ons sterfelijk lichaam.
We hebben een lichaam, maar zijn we ook dat lichaam?

In zijn brief aan de Romeinen
schrijft Paulus over de verlossing van ons lichaam.
Er is de afgelopen jaren veel aandacht
voor de vele andere varianten van mens-zijn
dan de standaard hetero man - vrouw norm.
Er is bijna een alfabet nodig
om deze groep te vatten: de LHBTIQA+ varianten van ons mens-zijn.

Er is een prachtige docu-film 'Petit file'.
Deze is op NPO-plus te zien.

Het gaat over een kind op de basisschool
het is al jongentje geboren,
die vanaf dat hij kan praten
aangeeft een meisje te zijn.
Hoe ga je hiermee om als ouders of als broertjes, zusjes
als opa's en oma's en als mensen in een kring om het kind heen?
In deze film wordt de indringende vraag gesteld:
wie bepaalt er wie en hoe we mogen zijn?
Zijn we ons lichaam, of kunnen we verlost zijn van ons lichaam?

In zijn brief aan de Galaten
raakt Paulus het thema van deze docu-film als hij schrijft:
'Wie in Christus is gedoopt heeft Christus aangetrokken.
Er is geen Jood of Griek,
geen slaaf of vrije,
geen man en vrouw,
want jullie zijn één in Christus Jezus.
Door onze doop mogen we deel uitmaken
van het lichaam van Christus.
Daar zeggen we persoonlijk nog eens ja tegen bij ons vormsel.

Afgelopen donderdagavond
was er een overleg met de vormselwerkgroep.
We hebben zeven vormelingen die in mei 2023 gevormd gaan worden.
Dat is mooi,
zeven jongeren die de keuze van hun ouders zelf willen bevestigen.
Die, ja zeggen tegen de blijde boodschap van Jezus.
Die in zijn voetspoor verder mens willen worden.
Het vormsel zal plaatsvinden tussen Hemelvaart en Pinksteren.
In de geest van Pinksteren
willen we de komende tijd met de jongeren op weg gaan.

In de geloofsbelijdenis bidden we
dat we geloven in de Geest
die levend maakt en kracht geeft.
We belijden daarmee onze hoop
op de Geest die één maakt.
Durven we in die geest zo naar elkaar te kijken
dat we de ander zien zoals hij of zij is
en niet hoe wij denken dat die ander is?

In de eerste lezing

zien we dat Naäman genezen is van zijn melaatsheid.

Hij zit weer goed in zijn vel.

Het is blijkbaar zo'n indringende ervaring voor hem

dat hij grond meeneemt

van de plek waar hij is genezen.

Hij genas na zich zeven keer onder te dompelen in de Jordaan.

Het getal zeven is een heilig getal

en verwijst naar het verhaal van de schepping.

In het scheppingsverhaal maakt god ruimte voor de mens om te leven.

De hemel is de plaats voor god.

De aarde is de plaats voor de mens.

De Jordaan verwijst naar de intocht van het volk,

door de Jordaan naar het land van belofte;

het beeld zoals de aarde kan zijn.

Aan die intocht gaat een uittocht vooraf.

Het verhaal waar Mozes een brandende braamstruik ziet,

die niet verbrand.

Uit het vuur hoort hij een stem die hem aanspreekt

en hem de opdracht geeft,

zijn volk te bevrijden uit de slavernij van Egypte.

Die stem vraagt Mozes zijn schoenen uit te doen.

Want zo zegt de stem:

“De grond waarop je staat is heilige grond.”

De grond waarop wij staan, is heilige grond.

Niet zozeer vanwege de grond zelf,

maar omdat wij er staan.

Omdat in ons en door ons

de droom van het Koninkrijk van God heel concreet kan worden

in ons handelen op deze aarde.

Hier mogen we laten zien

dat het niet uitmaakt hoe we eruitzien,

dat er eenheid in verscheidenheid mag zijn,

omdat we samen het levende lichaam van Christus zijn.

Als dat geen wonder is...?

Rob Tanke